

Lopend Vuur ziet niet dat het al meer dan tien jaar woedt

De heer Wallaart, hoofd *public affairs* bij Natuurmonumenten, heeft zich verbaasd over de beeldvorming van deze vereniging in relatie tot de herders van Schaapskudde Het Soerel en (dus) Lopend Vuur getipt. Het is echter zo dat dit vuur al meer dan tien jaar woedt en uitgerekend Natuurmonumenten moet dat weten.

Een trekkende herder is geen schapenboer met eigen grond; hij trekt in een regio van gebied naar gebied en traditioneel liggen die aansluitend. Tot twee jaar geleden werd door herder Grinwis *wel* voor Natuurmonumenten het terrein Hulshorsterzand begraasd. Door bezuinigingen is dat toentertijd door deze organisatie beëindigd (sterker: deze herder heeft er drie jaar gelopen waarvan één onbetaald). Hen werd nu, als ervarings- en terreindeskundigen, door de uitnodiging tot offreren weer hoop op geboden. Marktconform. Een hoop die vervolgens omwille van EU-aanbestedingsregels en de marktwerking de grond werd ingeboord.

De keten van berichtgeving, zoals in Lopend Vuur weergegeven, kent niet zo'n vertekening van de werkelijkheid als impliciet wordt gesuggereerd. Na jarenlange bezuinigingen staat het water *alle* zelfstandig trekkende schaapherders tot over de onderlip. Alle betrokkenen, en niet in de laatste plaats Natuurmonumenten, weten dit. Herder Chris Grinwis is misschien niet het eerste slachtoffer, maar wel een mondige met passie voor zijn vak.

Eind mei 2012 liep Grinwis met andere herders in een schapenprotesttocht naar Arnhem en haalde daarbij de landelijke media. De tocht werd afgesloten met een congres waar natuurbeschermingsorganisaties, politici en wetenschappers de conclusie trokken dat er 'hoognodig een structurele aanpak moest komen.' Er gebeurde echter niets.

Dat was niet de eerste keer dat er aandacht werd gevraagd voor de penibele situatie van schaapherders. In 2003 bleek die al uit het Alterra-rapport 'Schaapskuddes in het Natuurbeheer', een initiatief van toenmalig staatssecretaris Faber. Deze had in een brief aan de Landelijke Werkgroep Professionele Schaapskuddehouders toegezegd de financiële situatie van hen te willen verbeteren. Natuurmonumenten nam deel in de begeleidingscommissie. De belangrijkste conclusie luidde dat 'gescheperde schaapskuddes' (dus met trekkende herders) een grote ecologische meerwaarde hebben en verreweg het beste voor natuurbeheer zijn, zowel voor de flora als de fauna. Dit beeld wordt ook gestaafd door buitenlandse onderzoeken.

Het Altera-onderzoek pleitte voor een gezondere financiële basis en meer duurzame samenwerking tussen particulieren, stichtingen, terrein-beherende organisaties, lokale overheden, rijk en bedrijfsleven. De veelzeggende conclusie luidde: 'Wanneer dit niet gebeurt, zal een veelzijdige sector, die ecologische, cultuurhistorische, recreatieve en educatieve waarden op een unieke manier verenigt, voorgoed uit Nederland verdwijnen.'

We zouden de professionele schaapherder dus moeten koesteren vanwege zijn vakkennis en ervaring, maar het voortbestaan staat echter door bezuinigingen en marktwerking onder grote druk. Voormalig staatssecretaris Bleker zette vol in op een afbraak van natuurorganisaties. Diens kille beleid treft, blijkt nu, vooral de laatste herders.

Natuurmonumenten wist en weet van de penibele toestand van alle herders en heeft haar maatschappelijke verantwoordelijkheid niet genomen. Ze koos voor goedkoop; een schapenhouder die zijn kudde rastert en er de meeste tijd niet zelf bij aanwezig is.

Wij gaan daarentegen liever voor structurele oplossingen die ervoor zorgen dat schaapherders en natuurorganisaties in goede verhoudingen de continuïteit kunnen leveren die voor zowel de herders als de natuur van het grootste belang is.

Herder Grinwis heeft Schoonebeeker heideschappen. Een erkend Nederlands zeldzaam ras en uitermate geschikt voor de schrale habitat van het Hulshorsterzand. Inmiddels is een stichting opgericht die de kudde onder haar beheer neemt. Deze stichting wordt onder andere gefinancierd met de spontane donaties van de afgelopen week. En ja, voor het herdersechtpaar rest misschien niets anders dan de Bijstand. Gelukkig is het vak van herder een roeping en het besteedbaar inkomen ligt al rond het bijstandsniveau.

Martin Woestenburg, projectleider EL&I Praktijknetwerk Daarom Eten We Schaaap

Norbert Mergen, voorzitter Stichting Schaapskudde Het Soerel tot behoud van het Schoonebeeker Heideschaaap

